

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN PERUSKOULUISSA

– perusraportti kyselystä 7.–9. vuosiluokkien kouluille

Tampere 3.12.2007

Opetushallitus, Helsinki

Heidi Peltonen, opetusneuvos

OPETUSHALLITUS

Osaamisen ja sivistyksen asialla

Heidi Peltonen
Opetusneuvos
KE/OH
OPETUSHALLITUS
Heidi.Peltonen@oph.fi

Oppilashuollon yhteistyö

- ◆ Oppilashuoltoa toteutetaan hyvässä yhteistyössä kotien kanssa
- ◆ Yksittäistä oppilasta koskevien tarvittavien oppilashuollollisten tukitoimien suunnittelussa tulee kuulla lasta tai nuorta ja huoltajaa
- ◆ Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, lapsen, nuoren ja heidän huoltajiensa kunnioittaminen sekä eri osapuolien tietojensaantia ja salassapitoa koskevat säädökset
- ◆ Oppilashuoltotyötä voidaan koordinoida ja kehittää moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä

Oppilashuollon yhteistyö

Jatkoa...

Opetussuunnitelma tulee oppilashuollon sekä kodin ja koulun yhteistyön osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

Oppilashuolto opetussuunnitelmassa

Opetussuunnitelmaan tulee laatia suunnitelma, jossa kuvataan oppilashuollon tavoitteet ja keskeiset periaatteet:

- ◆ toiminta kouluyhteisön terveyden, hyvinvoinnin, turvallisuuden, sosiaalisen vastuullisuuden ja vuorovaikutuksen edistämiseksi
- ◆ oppilaalle tarjottava yleinen oppilashuollollinen tuki ja ohjaus koulunkäynnissä sekä lapsen ja nuoren fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen tukemisessa

Oppilashuolto opetussuunnitelmassa

Jatkoa...

- ◆ oppilaalle tarjottava oppilashuollollinen **tuki erilaisissa vaikeuksissa ja kurinpitorangaistuksen yhteydessä** sekä silloin, kun opetukseen osallistuminen on evätty
- ◆ oppilashuollon **yhteistyö** kodin, koulun, oppilashuollon palvelujen asiantuntijoiden tai muiden asiantuntijoiden ja paikallisten tukiverkostojen kanssa
- ◆ yhteistyö oppimissuunnitelman tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laatimisessa ja seuraamisessa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Oppilashuolto opetussuunnitelmassa

Jatkoa...

- ◆ toimenpiteet ja työn- ja vastuunjako ongelma- ja kriisitilanteiden

ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi tai hoitamiseksi:

- poissaolojen seuranta
- kiusaaminen, väkivalta ja häirintä
- mielenterveyskysymykset
- tupakointi ja päihteiden käyttö
- erilaiset tapaturmat, onnettomuudet ja kuolemantapaukset

Oppilashuolto opetussuunnitelmassa

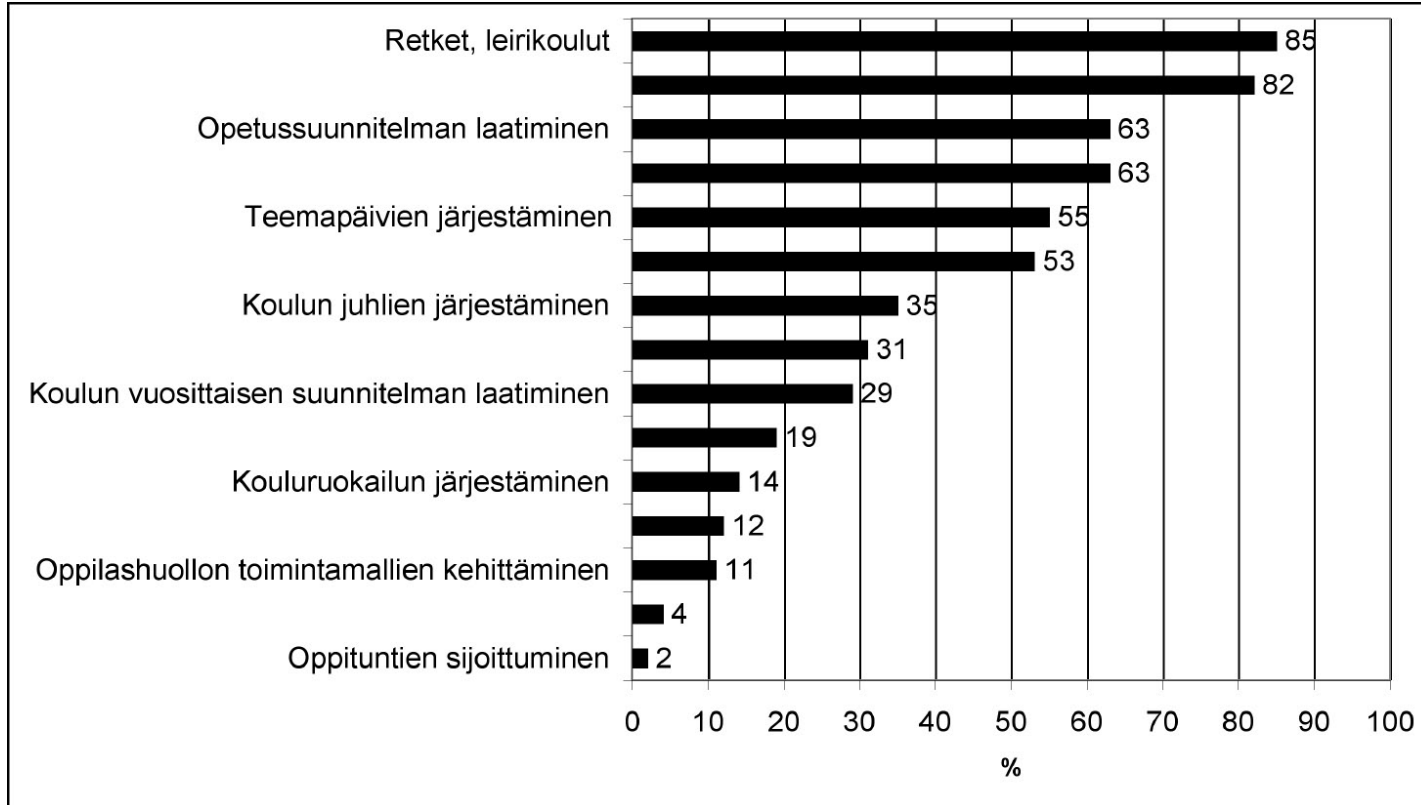
Jatkoa...

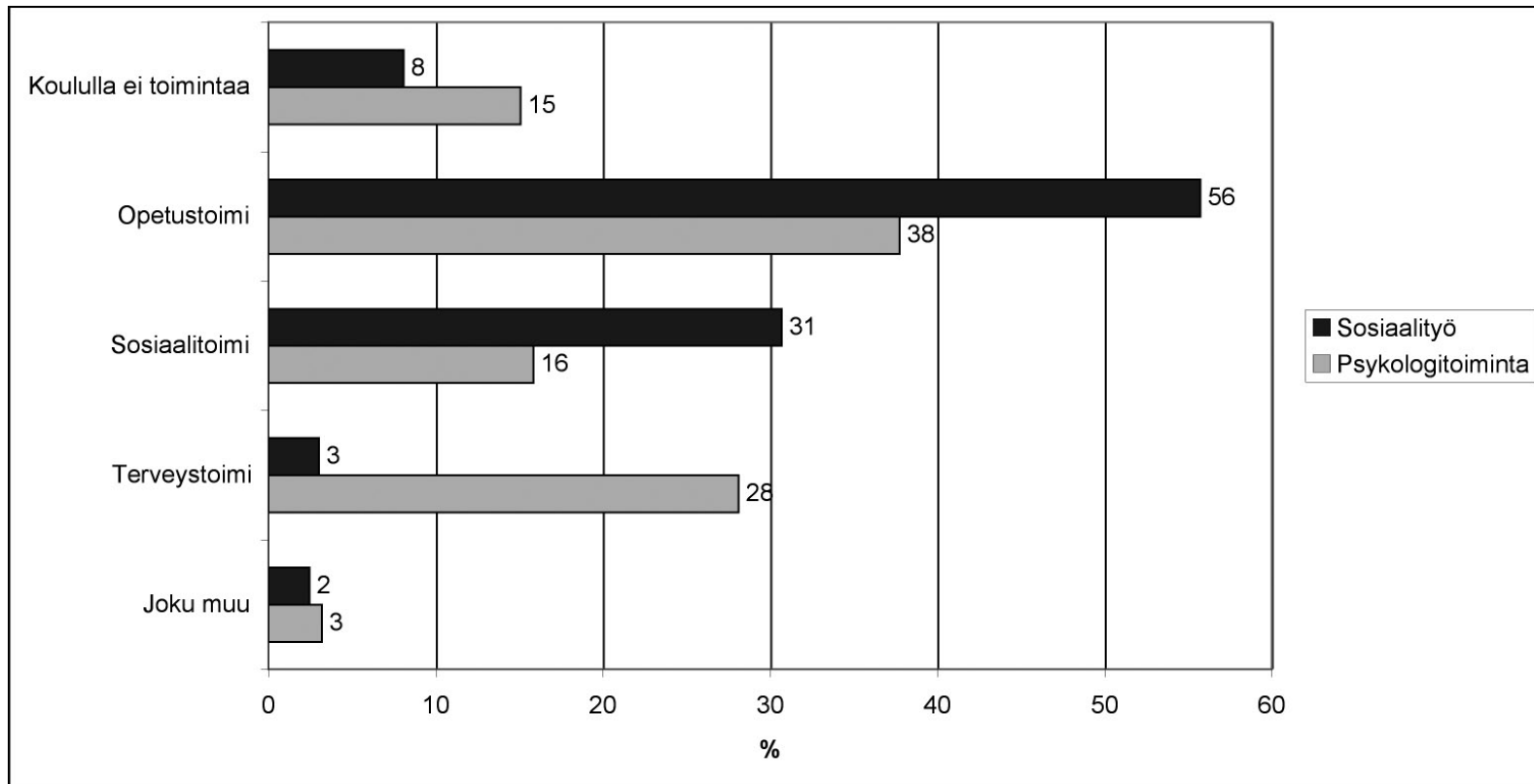
- ◆ **koulumatkakuljetuksissa** yleiselle turvallisuudelle asetettujen tavoitteiden toteuttaminen
- ◆ **kouluruokailun** järjestämisessä huomioon otettavien terveys- ja ravitsemuskasvatuksen ja tapakasvatuksen tavoitteet

Kuvio 3.”Minkä tyyppisissä asioissa huoltajat ovat olleet osallisina?”

Kyllä –vastanneiden koulujen osuus prosentteina. (Opetushallitus ja Stakes 2007)

Psykologitoiminnasta ja sosiaalityöstä pääasiallisesti vastaava hallintokunta %

Oppilashuollon palvelut koulupsykologi- ja kuraattorityö

- **15 prosenttia: ei lainkaan psykologitoimintaa**
- **Koulun sosiaalityö puuttui noin joka kymmenennestä koulusta**
- **Psykologitoimintaa oli keskimäärin 0,4 tuntia 100/oppilasta kohti**
- **Sosiaalityötä 2,8 tuntia viikossa sataa oppilasta kohti**
- **Neljännes kouluista ilmoitti sosiaalityötä yli 5,7 viikkotuntia/100 oppilasta kohti**
- **Neljännes alle 0,5 viikkotuntia/100 oppilasta.**

Pia Kalkkinen ja Heidi Peltonen
Opetushallitus ja Stakes 2007

Oppilashuoltoryhmät

Oppilashuoltoryhmien työtehtävien jakautuminen kokonaistyöpanoksesta

---

◆ Kaikissa kouluissa oppilashuoltoryhmät

Työpanoksen jakautuminen:

- yli puolet yksittäisten oppilaiden asioihin 86 % kouluista
- oppilaskohtaiseen työhön yli 75 % 42% kouluista
- kouluyhteisön hyvinvoinnin ja opetuksen tukeen 10- 20% työajasta 53% kouluista
- Arviointiin ja kehittämiseen alle 10 % työajasta 73% kouluista
- koulujen välinen vaihtelu suuri kokoontumisen säännöllisyydessä (koulun koko)

Kouluruokailu

- **Joka kolmannessa koulussa oppilaat söivät lounaansa noin 15 minuutissa**
- **Joka neljännessä koulussa koulupäivän ensimmäinen lounas tarjottiin kello 10.30 tai aikaisemmin**
- **Ateriointiin keskimäärin puoli tuntia tai enemmän < 10% kouluista**
- **Aamupalan tarjoaminen oli melko harvinaista ja useimmiten maksullista**
- **Välipalaa oli saatavissa lähes joka toisessa koulussa, useimmiten maksullisena**
- **Makeisautomaatteja ja makeisten muuta rajoittamatonta myyntiä ilmoitti 12% kouluista, myyntiä rajoituksin 37% kouluista**
- **$\frac{3}{4}$ kouluissa on saatavilla rajoituksetta juomavettä koulupäivän aikana**

Marjaana Manninen

Opetushallitus ja Stakes 2007

Oppilaiden osallisuus

- **Lähes jokaisessa 7-9 -vuosiluokkien koulussa oli säännöllisesti toimiva oppilaskunta**
- **Tukioppilastoimintaa (MLL) 81% kouluista**
- **Yleisimmät tukimuodot tilojen järjestäminen ja koulutus**

Susanna Pirttinen
Opetushallitus ja Stakes 2007

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN PERUSKOULUISSA

Kodin ja koulun yhteistyö

- **2/3 kouluista vanhempainyhdistys**
  - joka toisessa toimii säännöllisesti
- **Huoltajien edustaja johtokunnassa vajaassa puolessa (41 %) kouluista**
- **Huoltajien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet opetussuunnitelmassa kuvannut 76 % kouluista.**

Heidi Peltonen ja Pia Kalkkinen
Opetushallitus ja Stakes 2007

